

Údarás Craolacháin na hÉireann
An Cód maidir le Cumarsáidí Tráchtála Ginearálta

(Fógraíocht, urraíocht, teilishiopadóireacht, suíomh táirgí agus cineálacha eile cur chun cinn tráchtála)

Lúnasa 2013

Réamhrá.....	3
1. Cuspóirí an Chóid	4
2. Sainmhínte	4
Eisiatachtaí	7
3. <i>Prionsabail ghinearálta agus rialacha a bhaineann le gach cumarsáid tráchtála</i>.....	7
3.1 Cosaint an Duine Aonair agus an tSochaí	7
3.2 Déistin , Díobháil agus Dínit an Duine.....	8
3.3 Follasacht	10
3.4 Comhlíonadh agus Measúnú.....	11
4. Na rialacha ginearálta a bhaineann le fógraíocht & le teilishiopadóireacht .	11
5. <i>Na Rialacha a bhaineann le teicnící sonracha fógraíochta</i>	13
6. <i>Na Rialacha a bhaineann leis an Urraíocht</i>.....	13
7. <i>Suíomh Táirgí ar an dTeilifís</i>.....	15
8. <i>Na rialacha a bhaineann le táirgí agus le seirbhísí sonracha</i>	17
8.1 Alcól	17
8.2 Leigheasraí, Cóireálacha, Táirgí agus Seirbhísí Leighis agus Cóireálacha agus Seirbhísí Cosmaideacha.....	18
8.3 Cabhair chun Éirí as Tabac a Chaitheamh	21
8.4 Bia (deochanna san áireamh)	22
8.5 Táirgí Cosmaideacha	22
8.6 Cóireálacha, Táirgí agus Seirbhísí Tanúcháin	22
8.7 Seirbhísí agus Táirgí Airgeadais	23
8.8 Seirbhísí gealltóireachta	23
8.9 Seirbhísí Teileachumarsáide ar Ard-Ráta	23
8.10 Mná nó Fir Feasa, Seirbhísí Síceacha, etc.	24
9. <i>Cumarsáidí Toirmisce</i>.....	24
Aguisíní	25

Réamhrá

Forálann Alt 42 den Acht Craolacháin 2009 mar seo a leanas:

(1) Déanfaidh an tÚdarás, de réir an ailt seo, cód nó cóid lena rialófar caighdeáin agus cleachtais (“cóid craolacháin”) a bheidh le comhlíonadh ag craoltóirí a ullmhú agus, ó am go ham de réir riachtanas na hócáide, a athmheas.

(2) Déanfar a fhoráil le cóid chraolacháin—

(h) maidir le fógraíocht, bunábhar teilishiopadóireachta, urraíocht agus cineálacha eile cuir chun cinn tráchtála a úsáidtear in aon seirbhís craolacháin, seachas fógraíocht agus gníomhaíochtaí eile mar adúradh a thagan faoi réim *mhír (g)*, go ndéanfaidh sí leasanna an lucht féachana nó an lucht éisteachta a chosaint

D’fhorbair Údarás Craolacháin na hÉireann an Cód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála de réir a chuid oibligeáidí reachtúla.

Dlínse

Bainfidh An Cód Ginearálta maidir le Cumarsáidí Tráchtála le craoltóirí laistigh de dhlínse Phoblacht na hÉireann . Ní bheidh feidhm aige i dtaobh seirbhísí eile a fhaightear sa tír seo iad ach atá ceadúnaithe sa Ríocht Aontaithe nó i ndlínsí eile.

Gearáin

Féadfaidh aon duine den lucht féachana / éisteachta gearán a dhéanamh má tá sé/sí míshásta leis an gcaoi a bhfuil an Cód seo á chomhlíonadh ag craoltóir. Tá tuilleadh eolais faoin bpróiseas gearán le fáil ach dul go dtí www.bai.ie nó glaoch a chur ar 01 6441200.

Treoir

Tá níos mó eolais maidir leis an gCód seo ar fáil sna Nótaí Treoir atá ar fáil ar www.bai.ie. Ní sholáthraíonn an tÚdarás seirbhís imreitigh cóipe do chraoltóirí, d’fhógróirí nó don phobal i gcoitinne.

Tiocfaidh an Cód seo i ngníomh ar an 2 Meán Fómhair 2013.

1. Cuspóirí an Chóid

- Cinntiú gur féidir leis an bpobal a bheith cinnte go bhfuil cumarsáidí tráchtála de réir an dlí, ionraic, fíor agus cuibhiúil agus go gcosnaíonn siad leasanna an lucht éisteachta nó an lucht féachana.
- Cinntiú nach gcuireann cumarsáidí tráchtála isteach ar ionraiceas eagarthóireachta craolachán.
- Treoir shoiléir a thabhairt do chraoltóirí maidir leis na caighdeáin a chloífidh cumarsáidí tráchtála leo.
- Treoir a thabhairt don phobal i gcoitinne maidir leis na caighdeáin gur féidir leo a bheith ag súil leo ó chumarsáidí tráchtála ar sheirbhísí craolacháin.
- Cód simplí, solúbtha agus cuimsitheach a thabhairt do chraoltóirí nach gcuirfidh bac gan údarás ar a gceart teachtaireachtaí tráchtála a chraobhscaoileadh.

1. Sainmhínte

Cumarsáid Tráchtála

Íomhánna le fuaim nó gan í agus fógraí ar an raidió atá ceaptha, go díreach nó go hindíreach, chun táirgí, seirbhísí nó íomhá eintiteas nádúrtha nó dleathach a bhfuil gníomhaíocht eacnamaíochta á déanamh aige a chur chun cinn. Téann íomhánna nó fógraí raidió den chineál sin i dteannta cláir nó cuirtear isteach i gclár iad ar son íocaíochta nó ar son comaoine den chineál sin nó ar mhaithe leis an eintiteas féin a chur chun cinn. Áirítear, inter alia, mar chineáil cumarsáidí tráchtála closamhairc, fógraíocht, urraíocht, teilishiopadóireacht agus suiomh tairgí ach ní áirítear leo fógraí seirbhíse poiblí agus achainíocha a chraoltar saor in aisce iad.

Fógraíocht

Íomhánna le fuaim nó gan í agus fógraí ar an raidió a chraoltar iad bíodh sé sin ar son íocaíochta nó ar son comaoine den chineál sin nó a chraolann gnóthas poiblí nó príobháideach nó duine nádúrtha iad chun iad féin a chur chun cinn i dtaca le ceird, gnó nó gairm chun soláthar táirgí nó seirbhísí a chur chun cinn, lena n-áirítear sealúchas do-aistrithe, cearta agus oibligeáidí ar son íocaíochta.

Urraíocht

Aon ranníocaíocht a dhéanann gnóthas poiblí nó príobháideach nó duine nádúrtha nach bhfuil gníomhach i ngníomhaíochtaí craolacháin teilifíse agus/nó raidió nó i léiriú craolacháin fuaimne nó saothair chlosamhairc, do mhaoiniú clár teilifíse agus/nó raidió agus é mar aidhm acu a ainm, a thrádmharc, a íomhá, a ghníomhaíochtaí, a tháirgí nó a sheirbhísí a chur chun cinn.

Cumarsáidí Míthreoracha Tráchtála

Cumarsáidí tráchtála ina bhfuil aon ghné den chur i láthair amhairc nó ráite míthreorach nó a d'fhéadfadh a bheith míthreorach go díreach nó trí impleacht, gníomh nó easnamh maidir le buanna an táirge nó na seirbhíse atá á chur chun cinn nó maidir lena oiriúnacht maidir leis an gcuspóir atá á mholadh nó a d'fhéadfadh, de bharr a nádúir mhíthreoraigh, dochar a dhéanamh do leasanna dhaoine aonair nó do leas iomaitheora.

Cumarsáidí Tráchtála Comparáideacha

Aon fhógraíocht ina n-aithnítear go follasach nó go hiontuigthe iomaitheoir nó earraí nó seirbhísí atá á dtairiscint ag iomaitheoir.

Cumarsáidí Tráchtála Rúnda

Cumarsáidí tráchtála ina mbíonn léirithe i bhfocail nó i bpictiúir de tháirgí, seirbhísí, ainm, trádmharc nó gníomhaíochtaí thairgeoir táirgí nó soláthróir seirbhísí i gcláir nuair atá sé i gceist ag an gcraoltóir go mbeidh sé ina chumarsáid tráchtála agus a d'fhéadfadh dallamullóg a chur ar an bpobal maidir lena nádúr. Féachfar ar léiriú den chineál sin mar léiriúchán d'aon ghnó, ach go háirithe más ar son íocaíochta nó ar son comaoine den chineál sin a dhéantar é.

Cumarsáidí Tráchtála Fothairseachúla

Fógraíocht ina mbíonn aon chineál feiste teicniúil a bhaineann, trí íomhánna ar thréimhsí an-ghairid nó trí aon mhodh eile, feidhm as an bhféidearthacht teachtaireacht a sheoladh chuig, nó ar bhealach éigin eile tionchar a bheith aici ar intinn lucht éisteachta i ngan fhios nó beagnach i ngan fhios dóibh faoi céard atá déanta.

Teilishiopadóireacht

Tairiscint díreach a chraoltar don phobal agus é mar aidhm aici earraí a dhíol, a cheannach, nó táirgí a thabhairt ar chíos nó a sholáthar nó seirbhísí a sholáthar, sealúchas do-aistrithe, cearta agus oibligeáidí san áireamh, ar son íocaíochta.

Suíomh Táirgí ar an dTeilifís

Aon chineál cumarsáid tráchtála ar an dteilifís ina mbíonn nó ina ndéantar tagairt do tháirge, do sheirbhís nó do thrádmharc aon cheann acu sin ionas go léireofar laistigh de chlár é, ar son íocaíochta nó ar son comaoine eile den chineál sin.

Fógraíocht fhíorúil

Teicníc fógraíochta a ligeann don chraoltóir fógráin fógraíochta nó fógraí urraíochta fíorúla a chur isteach go leictreonach i gclár teilifíse trí an comhartha craolacháin é féin a athrú.

Fógraíocht idirghníomhach

Teicníc fógraíochta a ligeann don té atá ag faire/ag éisteacht idirghníomhú a dhéanamh leis an gcraoladh teilifíse nó raidió trí an t-ábhar fógraíochta a roghnú go gníomhach ar mhaith leis/léi a bheith nochtaithe dó pé chomh fada agus is mian leis/léi. Cuireann fógraíocht idirghníomhach ar chumas an té atá ag faire/ag éisteacht faisnéis a sholáthar go díreach don chraoltóir/fógróir trí bhealach fillte, agus/nó rannpháirtíocht a bheith acu i gcomhshaol idirghníomhach atá ar leith ó ábhar an chraolacháin.

Fógraíocht Scáileáin Scoilte

Teicníc fógraíochta a ligeann cur i láthair comhuaineach d'ábhar eagarthóireachta agus d'fhaisnéis tráchtála tarlú ar an scáileán céanna, ina dhá leath nó i níos mó codanna.

Leanbh/Leanaí

Do chuspóirí an Chóid seo tagraíonn na téarmaí 'Leanbh' nó 'Leanaí' d'aon duine atá faoi bhun ocht mbliana déag d'aois.

Bia HFSS

Ciallaíonn bia HFSS bia a meastar a lán saille, salainn nó siúcra a bheith ann i gcomhréir leis an tSamhail maidir le Cothaithe a Phróifiliú arna hullmhú ag an nGníomhaireacht um Chaighdeáin Bhia sa Ríocht Aontaithe – Samhail mar atá glactha ag an BAI.¹

¹ Tugtar léargas in Aguisín 2 ar an tSamhail maidir le Cothaithe a Phróifiliú agus ar an gcaoi ar cheart í a chur i bhfeidhm.

Eisiatachtaí

Ní áirítear mar fhógraíocht na fógraí seo a leanas:

- Fógraí faisnéiseacha mar gheall ar chláir atá ag teacht aníos ar a gcuid seirbhísí, dáta agus am tarchuir an chláir/na gclár ainmnithe san áireamh, agus sliochta 'réamhbhlaiseadh' agus cur síos gairid ar ábhar an chláir san áireamh freisin an fhad is nach mbíonn aon ábhar fógraíochta i bhfógraí den chineál sin.
- Fógraí faisnéise faoi cheolchoirmeacha, ceadail nó léirithe, bíodh sé i gceist iad a chraoladh nó gan iad a chraoladh, a thugann an Cheolfhoireann Náisiúnta, Ceolfhoireann Ceolchoirme RTÉ, agus aon taibhghrúpaí eile de chuid RTÉ nó aon ghrúpaí eile dá leithéid atá fostaithe ag nó faoi chonradh ag RTÉ nó fostaithe nó faoi chonradh ag conraitheoir craolacháin fuaime nó ag conraitheoir craoltóireacht teilifíse ceadúnaithe sa stát.
- Fógraí faoi imeachtaí craolta seachtracha nó imeachtaí neamh-chraolta a eagraíonn an craoltóir ar fad nó i bpáirt iad má bhíonn cead saor in aisce isteach ag an bpobal.

3. *Prionsabail ghinearálta agus rialacha a bhaineann le gach cumarsáid tráchtála*

3.1 Cosaint an Duine Aonair agus an tSochaí

1. Ullmhófar gach cumarsáid tráchtála agus féith na freagrachta á léiriú don tsaoránach agus don tsochaí agus ní dhéanfar díobháil do leas cheachtar acu. Ní mór do gach cumarsáid tráchtála a bheith de réir an dlí, macánta, cuibhiúil agus fíor agus ní mór dóibh leas an lucht féachana/éisteachta a chosaint.
2. Comhlíonfaidh gach cumarsáid tráchtála reachtaíocht ábhartha na hÉireann agus na hEorpa. Áirítear leis sin *an tAcht Craolacháin 2009, Treoir 2010/13/EU (An Treoir um Sheirbhísí Meán Closamhairc) agus I.R. Uimh. 258/2010 (Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Seirbhísí Meán Closamhairc) 2010)* ach níl sé teoranta dóibh sin.

3. Tá toirmeasc ar chumarsáidí tráchtála atá folaitheach, fothairseachúil nó míthreorach.
4. Cuirfear na mionsonraí ábhartha ar fad a bhaineann le tairiscint a dhéantar i gcumarsáid tráchtála in iúl ar bhealach atá soiléir agus sothuigte. Ní thiocfaidh aon séanadh nó faisnéis le réiltín nó le fonóta atá ináirithe/riachtanach i gcumarsáidí tráchtála salach ar ghnéithe den teachtaireacht atá níos feiceálaí agus beidh siad suite agus curtha i láthair ar bhealach atá soiléir le feiceáil agus/nó le clos.
5. Tá cumarsáidí tráchtála copmparáideacha ina bhfuil comparáidí díreacha nó trí impleacht le táirgí nó le seirbhísí eile incheadaithe an fhad is go gcuireann siad táirgí nó le seirbhísí i gcomparáid lena chéile a fhreastalaíonn ar na riachtanais chéanna nó a n-úsáidtear iad le haghaidh na cuspóirí céanna. Bunófar na pointí comparáide ar fhíricí gur féidir iad a fhíorú. Ní roghnófar ábhar comparáide sa chaoi is go dtabharfaidh sé buntáiste éagórach don té atá ag cur táirge nó seirbhís chun cinn.
6. Ní mór do chraoltóirí an fhéidearthacht atá ag maisíochtaí fuaime i gcumarsáidí tráchtála cur as agus/nó scanradh a chur ar lucht féachana agus ar éisteoirí a bheith ina n-intinn acu. Ní mór cúram ar leith a ghlacadh nuair a chuirtear maisíochtaí fuaime ar nós bonnáin, adharca, fóin ag bualadh agus boinn ag scréachaíl isteach i gcumarsáidí tráchtála. Ná cuirtear isteach iad ag tús cumarsáide tráchtála.

3.2 Déistin , Díobháil agus Dínit an Duine

1. Ní léireoidh Cumarsáidí Tráchtála claontacht i leith dínit an duine, ní dhéanfaidh siad díobháil nó ní chruthóidh siad déistin tromchúiseach nó forleathan.
2. Ní bheidh aon idirdhealú i gcumarsáidí tráchtála ar bhonn aoise, inscne, stádas pósta, ballraíocht den Lucht Siúil, stádas teaghligh, claonadh gnéis, míchumas, cine nó reiligiún, nó ní thabharfaidh siad tacaíocht nó cúlchhead d'aon idirdhealú den chineál sin.

3. Ní bheidh cumarsáidí tráchtála déistíneach do chreidimh reiligiúnacha nó polaitiúla, nó ní spreagfaidh siad iompar a dhéanfaidh díobháil do chosaint an chomhshaoil nó don tsláinte nó do shábhailteacht.
4. Déanfar sceidealú go hoiriúnach ar Chumarsáidí Tráchtála maidir leis an am a craoltar iad, an cineál cláir, an cineál cainéil/seirbhíse, an saghas táirge nó seirbhís atá á chur chun cinn, agus an comhdhéanamh dóchúil a bheidh ar an lucht éisteachta/féachana.
5. Ní bheidh cumarsáidí ina n-ábhar aimhleasa morálta, meabhrach nó fisiciúil do leanaí, agus dá bhrí sin comhlíonfaidh siad na critéir seo a leanas chun leanaí a chosaint:
 - Ní spreagfaidh siad leanaí go díreach chun earra nó seirbhís a cheannach nó a fháil ar chíos trí dhubhshaothrú a dhéanamh ar a n-easpa taithí nó ar a saontacht;
 - Ní spreagfaidh siad leanaí go díreach chun brú a chur ar a dtuismitheoirí, ar a gcaomhnóirí nó ar dhaoine eile na táirgí nó na seirbhísí atá á gcur chun cinn a cheannach;
 - Ní bhainfidh siad mí-úsáid as an iontaoibh speisialta atá ag leanaí as a dtuismitheoirí, a gcaomhnóirí, a múinteoirí nó daoine eile;
 - Ní thaispeánfaidh siad go míréasúnach páistí i gcúinsí contúirteacha
6. Go hiondúil níor chóir go dtaispeánfaí nó go ndéanfaí tagairt do dhaoine a mhaireann i gcumarsáidí tráchtála gan a gcead. Go hiondúil, áfach, is féidir tagairtí a dhéanamh do dhaoine atá beo i gcumarsáidí tráchtála do leabhair, scannáin, cláir raidió nó teilifíse, nuachtáin, iriseáin etc. ina léirítear na daoine a thagraítear dóibh sa chumarsáid, an fhad is nach bhfuil na tagairtí sin déistíneach nó maslach.
7. Ná bíodh sé mar aidhm ag cumarsáidí tráchtála faitíos gan údar a spreagadh san éisteacht/sa bhfaireoir.

3.3 Follasacht

1. Oibreoidh cumarsáidí tráchtála ar phrionsabal na follasachta. Ní mór, i gcás aon socrú tráchtála laistigh de chlár, go mbeadh sé sothaitheanta go fuirist gur sin atá ann agus ní mór an éisteoir/faireoir a chur ar an eolas maidir le haon socrú den chineál sin.
2. Ní fhógróidh láithreoirí nó pearsanra eile ar an aer táirgí nó seirbhísí le linn ábhar an chlár nó ní thabharfaidh siad formhuiniú dóibh.
3. Ní dhéanfaidh fógróirí ,lucht urraithe nó soláthróirí táirgí nó seirbhísí suite aon tionchar eagarthóireachta a imirt ar ábhar nó ar sceidealú clár.
4. Ná húsaidfear na focail ‘barántas’ nó ‘faoi bharánta’ nó ‘ráth’ nó ‘ráthaithe’ i gcumarsáidí tráchtála ach amháin i gcás go bhfuil ráth/barántas ar fáil ag an gceannaitheoir. Ní bheidh aon tagairt, go díreach nó trí impleacht, i gcumarsáid tráchtála a chuireann in iúl gur féidir cearta dlí an cheannaitheora a bhaint nó a laghdú.
5. Tá sé ceadmhach do chumarsáidí tráchtála teistiméireachtaí a úsáid. Beidh na teistiméireachtaí sin fíor, ábhartha agus comhaimseartha agus beidh baint acu leis an duine a bhfuil an teistiméireacht á thabhairt acu. Beidh fianaise ar dhoiciméid maidir le teistiméireachtaí ar fáil ag an gcráoltóir.
6. Níl sé ceadmhach do chumarsáidí tráchtála cur síos a dhéanamh ar aon earraí nó samplaí ag rá go bhfuil siad ‘saor in aisce’ muna soláthraítear na táirgí nó na seirbhísí gan aon chostas nó gan aon chostas breise (seachas fíor-phostas nó carraeireacht) don fhaighteoir.
7. Ní thaispeánfaidh cumarsáidí tráchtála daoine a chuireann clár nuachta i láthair go rialta, ach amháin i gcás cumarsáidí tráchtála seirbhíse poiblí a chuireann chun cinn achainíocha ó charthanachtaí cláraithe nó feachtais a bhaineann le sábháilteacht, sláinte, oideachas, etc.

3.4 Comhlíonadh agus Measúnú

1. Ní mór do chraoltóirí forálacha an Chóid a chomhlíonadh
2. Tá prionsabail an Chóid seo doroinnte, ciallaíonn sé sin go cloífidh gach cumarsáid tráchtála leis na prionsabail ar fad.
3. Déanfar cumarsáidí tráchtála a bhreithniú ina n-iomlán agus ina gcomhthéacs i gcoinne na prionsabail agus na rialacha atá sa Chód seo. Beidh na tosca comhthéacsúla seo a leanas i bhfeidhm:-
 - Am an chraolta
 - An cineál cláir
 - An cineál cainéil/seirbhíse
 - Nádúr an táirge/na seirbhíse
 - An comhdhéanamh is dóchúla a bheidh ar an lucht féachana/éisteachta a bheidh ag éisteacht leis an gclár nó ag faire ar an gclár
4. Comhlíonfaidh craoltóirí an Cód ó thaobh ábhair agus brí de.

4. Na rialacha ginearálta a bhaineann le fógraíocht agus le teilishiopadóireacht

1. Beidh na prionsabail agus na rialacha ginearálta a bhaineann le gach cumarsáid tráchtála i bhfeidhm i dtaca le fógraíocht agus le teilishiopadóireacht.
2. Gan dochar d'úsáid teicnící fógraíochta ar nós fógraíocht scáileán scoilte, fíorúil nó idirghníomhach, oibreoidh míreanna fógraíochta agus teilishiopadóireachta ar phrionsabal na scarúna, sa chaoi is go mbeidh ábhar tráchtála i mbriseanna fógraíochta agus i míreanna teilishiopadóireachta scartha ón ábhar cláir.
3. Ní chuirfidh ionsá fógraíochta isteach ar ionracas eagarthóireachta agus ar luach cláir. Cuirfear fógraíocht agus míreanna teilishiopadóireachta isteach i gclár ar chaoi a chuireann san áireamh na briseanna nádúrtha atá ann, agus faid agus nádúr an chláir, agus ag an am gcéanna ar chaoi a chinntíonn nach ndéantar dochair do chearta na gceartsealbhóirí.

4. Is féidir cur isteach ar tharchúr scannán a rinneadh don dteilifís (seachas sraitheanna clár, sraithchláir agus cláir faisnéise), ar shaothair cineamatagrafacha agus ar nuacht teilifíse agus ar chláir chúrsaí reatha le míreanna fógraíochta agus teilishiopadóireachta uair amháin i ngach tréimhse de 30 nóiméad ar a laghad ar an sceideal.
5. Ná cuirtear míreanna fógraíochta nó teilishiopadóireachta isteach in aon chraoladh teilifíse de chláir nuachta nó cúrsaí reatha nó de chláir reiligiúnda nuair atá a n-aga ar an sceideal níos giorra ná 30 nóiméad.
6. Ná cuirtear míreanna fógraíochta nó teilishiopadóireachta isteach in aon chraoladh de sheirbhís reiligiúnda.
7. I gcraolta teilifíse, beidh míreanna leithleacha fógraíochta nó teilishiopadóireachta, seachas i gcás craoltaí spóirt, ina n-eisceachtaí i gcónaí.
8. Ná léirítear leigheasanna (leigheasanna cógais san áireamh), táirgí, cóireálacha agus seirbhísí liachta agus cóireálacha agus seirbhísí cosmaideacha i dteilishiopadóireacht.
9. Ní thabharfaidh teilishiopadóireacht spreagadh do leanaí conradh a dhéanamh chun táirgí nó seirbhísí a cheannach nó a fháil ar chíos.
10. Cuirfear sosanna fógraíochta agus míreanna teilishiopadóireachta in iúl ar mhodh amhairc nó ar mhodh cloiste. Ní bheidh aon chumarsáid tráchtála i gceist in aon mhodh den chineál sin.
11. Ní mór do chraoltóirí gach atá go réasúnta ar a gcumas a dhéanamh lena chinntiú nach bhfuaimíonn fógraín níos airde ná na cláir atá cóngarach dóibh. Ba chóir do chraoltóirí teorainneacha a bhunú ar úsáid chomhbhrú, teorannú agus cothromú mar a bhaineann siad le fógraín a sholáthraítear iad do chraoltóirí ó thríú pháirtithe.

5. Na Rialacha a bhaineann le teicnící sonracha fógraíochta

1. Beidh na prionsabail agus na rialacha ginearálta a bhaineann le gach cumarsáid tráchtála agus, mar is ábhartha, na rialacha ginearálta a bhaineann le fógraíocht agus leis an dteilishiopadóireacht i bhfeidhm i dtaca le fógraíocht scáileán roinnte, fógraíocht fhíorúil agus fógraíocht idirghníomhach. Leagtar amach thíos faoi seo rialacha breise maidir le fógraíocht scáileán roinnte agus fógraíocht idirghníomhach.

Fógraíocht Scáileán Roinnte

2. Ceadaítear fógraíocht scáileán roinnte le linn sosanna nádúrtha agus i rith na dteideal creidiúna deiridh. Tá sé ceadmhach freisin fógraíocht scáileán roinnte a chur isteach le linn clár spóirt d'fhoirm fhada nach mbíonn briseanna nádúrtha iontu e.g. Rásaíocht Fhoirmle 1.
3. Ní ceadmhach d'fhógraíocht scáileán roinnte a bheith níos mó ná 50% den spás scáileán a ghlacadh agus ní thaispeánfar ach fógrán scáileán roinnte amháin ag an aon am faoi leith.
4. Níl fógraíocht scáileán roinnte ceadaithe i gcláir nuachta nó cursaí reatha, le linn príomhscannán ní i gcraoltaí de sheirbhísí reiligiúnda.

Fógraíocht Idirghníomhach

5. Níl sé ceadaithe d'fhógraíocht idirghníomhach an lucht faire/éisteachta a thabhairt láithreach/díreach go dtí na táirgí nó na seirbhísí atá á bhfógairt. Caithfear rabhadh a thabhairt trí mhodhanna oiriúnacha d'fhaireoirí/éisteoirí go bhfuil siad ar tí gabháil isteach i gcomhshaol tráchtála idirghníomhach nach bhfuil rialaithe ag an gCód seo. Déanfar é sin le próiséas dhá chéime, trí nach mbeidh an faireoir/éisteoir in ann rochtain a fháil ar an ábhar ídirghníomhach ach amháin tar éis dó/di an dara chéim a ghlacadh.

6. Na Rialacha a bhaineann leis an Urraíocht

1. Níl sé ceadaithe d'urraíocht a bheith ionann agus fógraíocht mar a shainmhínítear í sa chód seo.

2. Ní mholfaidh fógra nó tagairt urraíochta go díreach don lucht féachana/éisteachta táirge nó seirbhís a cheannach nó a fháil ar chíos, ach go háirithe, inter alia, trí thagairtí speisialta a dhéanamh chun táirge nó seirbhís a chur chun cinn, nó trí chóip fógraíochta, praghasanna, formhuinithe nó spreagadh chun gníomhaíochta a chur isteach, nó trí shuntasacht mhíchuí a thabhairt do tháirge nó do sheirbhís an urraitheora.

3. Cuirfear faireoirí agus éisteoirí go soiléir ar an eolas i gcás go bhfuil comhaontú urraíochta i gceist.

Cuirfear in iúl go soiléir i gcás cláir urraithe gur sin atá i gceist trí ainm, lógó agus/nó aon siombal eile an urraitheora ar nós tagairt dá tháirge nó dá sheirbhís nó comhartha ar leith dá tháirge nó dá sheirbhís ar bhealach atá oiriúnach do chláir ag tús, le linn agus/nó ag deireadh na gclár.

Ní cheadaítear lógónna urraitheora le linn míreanna eagarthóireachta de chláir faisnéise teilifíse (Tagann an srianadh sin i bhfeidhm ó Eanáir 2011).

4. Ní cheadófar d'urraitheoir a bhfuil baint aige le déanamh nó soláthar táirge nó seirbhíse nach ceadmhach é a chur chun cinn faoin gCód seo urraíocht a dhéanamh ar ábhar cláir.

5. I gcás urraitheora/urraitheoirí nach mbeadh sé ceadaithe dá gcuid táirgí nó seirbhísí lucht féachana/éisteachta tipiciúil cláir áirithe a mhealladh nó nach mbeadh sé ceadmhach iad a chur chun cinn le linn an chláir sin, ní bheidh sé incheadaithe dóibh urraíocht a dhéanamh ar na cláir sin.

6. I gcás urraíocht clár ag gnóthais a mbíonn déanamh nó díol táirgí leighis agus cóireálacha leighis i measc a gcuid gníomhaíochtaí tá sé ceadaithe ainm nó íomhá an ghnóthais a chur chun cinn, ach ní cheadófar táirgí sainiúla nó cóireálacha sainiúla leighis nach bhfuil ar fáil ach ar choigeas a chur chun cinn.

7. Níl sá ceadaithe urraíocht a dhéanamh ar nuacht, cúrsaí reatha, seirbhísí reiligiúnda agus seirbhísí reiligiúnda ar an dteilifís.

8. Ní cheadófar urraíocht a dhéanamh ar chláir nuachta ar an raidió.

9. Níl sé ceadmhach don t-eolas a chuirtear ar fáil i dtaca le comórtais urraithe, nó na meicníochtaí a úsáidtear chun páirt a ghlacadh i gcomórtais urraithe a bheith ionann agus fógraíocht.
10. Is féidir luach na nduaiseanna i gcomórtais urraithe a lua go ginearálta. Níl sé incheadaithe, áfach, praghasanna a lua.

7. Suíomh Táirgí ar an dTeilifís

1. Tá suíomh táirgí toirmisce ach amháin i gcás go gceadaítear é mar atá sonraithe ag an gCód.
2. D'fhéadfadh suíomh táirgí a bheith incheadaithe:
 - (a) I gcomaoin íocaíochta nó aon chomaoin eile den chineál sin i.e. Suíomh Táirgí ar son Íocaíochta;
 - (b) I gcás nach bhfuil aon íocaíocht i gceist ach táirgí agus seirbhísí a sholáthar saor in aisce, ar nós frapaí léiriúcháin agus duaiseanna, agus iad sin amháin, agus é i gceist go gcuirfí iad sin isteach i gclár i.e. Suíomh Táirgí Saor in Aisce.

Do chuspóirí an Chóid seo, ní dhéanfaidh soláthar táirgí agus seirbhísí saor in aisce suíomh táirgí ach amháin i gcás go mbaineann luach suntasach leis an tsoláthar sin, mar a shainmhíneoidh an tÚdarás ó am go ham.

3. Beidh feidhm ag na prionsabail agus ag na rialacha ginearálta a bhaineann le gach cumarsáid tráchtála, ag na srianta agus ag na toirmisc a bhaineann le haicmí sonracha de chumarsáidí tráchtála mar atá leagtha amach sa gCód seo agus ag na srianta agus na toirmisc atá i reachtaíocht na hÉireann agus na hEorpa, i dtaca le suíomh táirgí.

4. Comhlíonfaidh cláir a bhfuil suíomh táirgí incheadaithe iontu na ceanglais seo a leanas ar fad:-

- (a) ní imreofar aon tionchar ar a lánas i gcúinsí ar bith i gcaoi is go gcuirfear isteach ar fhreagracht agus ar neamhspleáchas eagarthóireachta an chraoltóra agus beidh an suíomh istigh i gclár inchosanta ó thaobh na heagarthóireachta de.
- (b) ní imreofar tionchar ar a sceidealú i gcúinsí ar bith i gcaoi is go gcuirfear isteach ar fhreagracht agus ar neamhspleáchas eagarthóireachta an chraoltóra
- (c) ní spreagfaidh siad go díreach go gceannófaí táirgí nó seirbhísí nó go bhfaighfí ar chíos iad go háirithe trí thagairtí speisialta cur chun cinn a dhéanamh maidir leis na táirgí nó na seirbhísí sin agus níl sé ceadaithe go ndéanfadh an suíomh istigh i gclár fógraíocht mar a shainmhínítear í sa gCód seo.
- (d) ní thabharfaidh siad suntasacht mhíchuí do na táirgí nó na seirbhísí atá i gceist
- (e) Cuirfear faireoirí go soiléir ar an eolas go bhfuil suíomh táirgí i gceist. Cuirfear cláir a bhfuil suíomh táirgí iontu in aithne go cuí, ar bhealach a ordóigh an tÚdarás ó am go ham, ag tús agus ag deireadh an chláir, agus nuair a athosaíonn clár tar éis briseadh fógraíochta, le go seachnófar aon mhearbhall ó thaobh an fhaireora de.

Ní bheidh feidhm ag ceanglais (e) i gcás go bhfuil cláir á gcráoladh nach ndearna an craoltóir nó cuideachta cleanmhaithe leis an gcráoltóir iad a choimisiúnú.

5. Níl comhtháthú táirge ná suíomh téamach incheadaithe

6. Comhlíonfaidh craoltóirí na treoracha a eiseoidh an tÚdarás ó am go ham, maidir leis an gcuid seo den gCód.

Suíomh táirgí ar son íocaíochta (Séanraí clár ina bhfuil sé incheadaithe)

7. Ní cheadaítear suíomh táirgí ar son íocaíochta ach i saothair cineamatagrafacha, scannáin teilifíse, cúrsaí spóirt, drámaí, lena n-áirítear drámaí aonuaire, sraitheanna drámaíochta agus sraithchláir (seachas drámaí faisnéise) agus cláir siamsaíochta (seachas seónna cainte/comhrá ina mbíonn an chomhréir sin de chúrsaí nuachta agus cúrsaí reatha agus a shonróidh an BAI)

8. *Na rialacha a bhaineann le táirgí agus le seirbhísí sonracha*

8.1 Alcól

1. Ní spreagfaidh cumarsáidí tráchtála do dheochanna meisciúla tomhaltas michuíosach d'alcól nó ní chuirfidh siad staonadh nó measarthacht i lathair go diúltach.
2. Ní mhaoifidh cumarsáidí tráchtála do dheochanna meisciúla go bhfuil cáilíochtaí teiripeacha ag alcól nó gur spreagthach, támhachan, nó gur modh é chun coimhlintí pearsanta a réiteach.
3. Ní chuirfidh cumarsáidí tráchtála do dheochanna meisciúla béim ar mhéid ard alcóil mar cháilíocht dearfach do na deochanna sin.
4. Níor chóir go gcruthódh cumarsáidí tráchtála do dheoch meisciúil an tuairim go gcuireann a leithéidí de dheochanna a ól le mealltacht ghnéasúil, nó le rath nó le rath sóisialta.
5. Ní chruthóidh cumarsáidí tráchtála nasc idir ól alcóil agus feabhsú ar ghníomhaíocht fhisiciúil nó ar thiomáint.
6. Ní cheadaítear cumarsáidí tráchtála le haghaidh deochanna ina bhfuil méid alcóil de 25% AbV nó níos mó e.g. vodca, fuisce, tequila etc.
7. Níl sé ceadaithe cumarsáidí tráchtála a dhíriú go sonracha ar pháistí, nó, ach go háirithe, ní cheadaítear dóibh páistí a thaispeáint agus na deochanna sin á n-ól acu.

8. Níl sé ceadaithe do chumarsáidí tráchtála daoine óga nó daoine eile nach n-ólann a spreagadh chun tosú ag ól – caithfear iad a dhíriú ar bhranda áirithe a dhíol agus a aithint.
9. Cinnteoidh craoltóirí nach ndéanfar cumarsáidí tráchtála do dheochanna meisciúla a tharchur le linn nó timpeall ar chláir atá dírithe go príomhach ar pháistí, bíodh sé sin mar fhaireoirí nó éistearí agus cuirfidh siad san áireamh próifíl aoise an lucht féachana lena chinntiú go ndéanann siad cumarsáid, chomh fada agus is féidir, le daoine fásta.
10. Níl cumarsáidí tráchtála ar son súracán alcóil (Alco-pops) agus táirgí eile den chineál sin incheadaithe.
11. Ní mór do gach cumarsáid tráchtála le haghaidh deochanna meisciúla na cóid chleachtais deonacha ábhartha i dtaca le margaíocht, cumarsáidí agus urraíocht alcóil ar an raidió agus ar an dteilifís mar atá aitheanta ag an *Roinn Sláinte agus Leanaí*, a chomhlíonadh.

8.2 Leigheasraí, Cóireálacha, Táirgí agus Seirbhísí Leighis agus Cóireálacha agus Seirbhísí Cosmaideacha

Rialacha Ginearálta

1. Ní mór do chumarsáidí tráchtála a thagann laistigh de scóip an choda seo den Chód an reachtaíocht ábhartha Éireannach agus Eorpach ar fad a chomhlíonadh.
2. Níl sé ceadaithe do chumarsáidí tráchtála moltaí a bheith iontu ó ghairmithe sláinte nó moltaí a bheith iontu ó dhaoine a d'fhéadfadh, de bharr a gclú, úsáid leigheasraí, cóireálacha, táirgí agus seirbhísí leighis agus/nó cóireálacha agus seirbhísí cosmaideacha a spreagadh.

Níl sé incheadaithe do chumarsáidí tráchtála ráitis a bheith iontu a chuireann in iúl gur comhairle nó moladh gairmiúil atá iontu ó dhaoine a léirítear iad sa chumarsáid tráchtála agus a cuirtear i láthair iad, trí impleacht nó iarbhír, faoi mar is go bhfuil siad cáilithe le comhairle nó moladh den chineál sin a dhéanamh.

3. Ní dhéanfaidh cumarsáidí tráchtála tagairt d'ospidéal, clinic, coláiste, institiuid, saotharlann, nó comhlacht eile den chineál sin ach amháin más ann i ndáiríre d'fhoras bona fide gurb ionann é agus an cur síos a tugadh. Níl sé ceadaithe tagairt a dhéanamh do dhochtúirí ach amháin i gcás gur féidir tagairt den chineál sin a dhéanamh go cuibheasach i gcomhthéacs na cumarsáide tráchtála.
4. Níl sá incheadaithe do chumarsáidí tráchtála feidhm gan údar agus neamhairdiúil a bhaint as focail ar nós “sabháilte”, “gan riosca”, “neamhdhíobhálach”, nó téarmaí a bhfuil an brí den chineál sin acu. Ina theannta sin, níl sé incheadaithe éilimh áibhéileacha a dhéanamh, ach go hairithe, trí theistiméireachtaí nó fianaise eile a roghnú nach dtugann léargas iomlán ar éifeachtúlacht leigheasraí, cóireálacha, táirgí agus seirbhísí leighis agus cóireálacha agus seirbhísí cosmaideacha.
5. Níl cumarsáidí tráchtála le haghaidh leigheasraí, cóireálacha, táirgí agus seirbhísí leighis agus cóireálach agus seirbhísí cosmaideacha a bhfuil sé i gceist acu cóireáil a dhéanamh ar ghearán, riocht, siomptóim nó galar tromchúiseach ar chóir i gceart go bhfaighidís aird chleachtóra cláraithe leighis, incheadaithe.
6. Níl cumarsáidí tráchtála ina ndéantar tairiscintí diagnóis a dhéanamh nó cóireáil a thabhairt trí chomhfhreagras ar aon ghearán, riocht, siomtóim nó galar, incheadaithe.
7. Níor chóir go mbeadh sé i gceist ag aon chumarsáid tráchtála scanradh a chur ar an té atá ag faire nó ar an éisteoir nó a chur in iúl go bhféadfadh sé/sí fulaingt nó go bhfulaingeoidh sé/sí níos troime gan chóireáil, ó ghearán, riocht, siomptóim nó galar tromchúiseach.
8. Ní dhéanfaidh cumarsáid tráchtála éileamh nó ní chuirfidh sí in iúl go bréagach go bhfuil leigheasra, cóireáil, tairge nó seirbhís leighis nó cóireáil nó seirbhís chosmaideach sa bhfoirm ina dtarlaíonn sé go nádúrtha nó ní chuirfear in iúl go bréagach gurb é an príomh-bhua atá aige gur tairge ‘nádúrtha’ é.

9. Níor chóir úsáid neamhriachtanach, neamhidirdhealaitheach agus/nó iomarcach de chóireálacha, táirgí agus seirbhísí leighis nó de chóireálacha agus seirbhísí cosmaideacha a mholadh go díreach nó go hindíreach.
10. Ní cheadaítear tagairtí do dhuais, do chomórtas nó d'aon scéim den chineál sin i gcumarsáidí tráchtála le haghaidh leigheasraí, cóireálacha, táirgí agus seirbhísí leighis agus cóireálacha agus seirbhísí cosmaideacha

Leigheasraí

11. Comhlíonfaidh cumarsáidí tráchtála le haghaidh leigheasraí na rialacha ginearálta a bhaineann le leigheasraí, cóireálacha, táirgí agus seirbhísí leighis agus cóireálacha agus seirbhísí cosmaideacha. Comhlíonfaidh siad freisin téarmaí aon Cheadúnas um Údarú Táirge, lena n-áirítear Achoimre ar Thréithe Táirge, a eiseoidh an t-údarás inniúil ábhartha.

Comhlíonfaidh cumarsáidí tráchtála aon rialacha agus rialacháin ábhartha a eiseoidh an t-údarás inniúil ábhartha agus reachtaíocht na hÉireann agus na hEorpa.

Cóireálacha agus Seirbhísí Cosmaideacha

Mainliachta agus neamh-mainliachta

12. Comhlíonfaidh cumarsáidí tráchtála le haghaidh cóireálacha agus seirbhísí mainliachta agus neamh-mainliachta cosmaideacha na rialacha ginearálta a bhaineann le cumarsáidí tráchtála le haghaidh leigheasraí agus cóireálacha, táirgí agus seirbhísí leighis agus le haghaidh cóireálacha agus seirbhísí cosmaideacha.

Mainliachta

13. Tá sé ceadaithe do chumarsáidí tráchtála le haghaidh cóireálacha agus seirbhísí mainliachta cosmaideacha seoladh soláthróir na seirbhíse agus cur síos fíriciúil ar na seirbhísí atá ar fáil a bheith iontu ach ní bheidh aon rud iontu a d'fhéadfaí a chur ina leith gur spreagadh a bheadh ann an chóireáil nó an tseirbhís a úsáid. Ní cheadaítear faisnéis ina bhfuil sonraí maidir le tairiscintí speisialta, lascainí, tagairtí d'áiseanna creidmheasa atá ar fáil nó aon tairiscintí cur chun cinn a bhfuil sé i gceist acu úsáid chóireálacha cosmaideacha nó seirbhísí eile den chineál sin a spreagadh.

Hipneois, Hipniteiripe, Siceolaíocht, Síocanailís nó Síciatracht

14. Ní mór do chumarsáidí tráchtála le haghaidh hipneois, hipniteiripe, siceolaíocht, síocanailís nó síciatracht na rialacha ginearálta a bhaineann le cumarsáidí tráchtála do leigheasanna, cóireálacha, táirgí agus seirbhísí leighis agus cóireálacha agus seirbhísí coismaideacha a chomhlíonadh.
15. Tá sé ceadaithe do chumarsáidí tráchtála den chineál seo seoladh soláthróir na seirbhíse agus cur síos fíriciúil ar na seirbhísí atá ar fáil a bheith iontu ach ní bheidh aon rud iontu a d'fhéadfaí a chur ina leith gur spreagadh a bheadh ann an táirge nó an tseirbhís a úsáid. Ní cheadaítear faisnéis ina bhfuil sonraí maidir le tairiscintí speisialta, lascainí, tagairtí d'áiseanna creidmheasa atá ar fáil nó aon tairiscintí cur chun cinn a bhfuil sé i gceist acu úsáid chóireálacha cosmaideacha nó seirbhísí eile den chineál sin a spreagadh.

8.3 Cabhair chun Éirí as Tabac a Chaitheamh

I gcás chumarsáidí tráchtála le haghaidh táirgí nó seirbhísí a mhaíonn go gcabhraíonn siad le daoine éirí as tabac a chaitheamh, caithfidh siad a thaispeáint go soiléir nach bhfuil an táirge nó seirbhís sin éifeachtach ach amháin i gcomhpháirt le cur i bhfeidhm dearfach neart tola an tomhaltóra.

8.4 Bia (ar a n-áirítear bia HFSS)

1. Comhlíonfaidh cumarsáidí tráchtála ina mbeidh éilimh i leith sláinte agus cothú reachtaíocht ábhartha na hÉireann agus na hEorpa ar fad agus rialacha, rialacháin agus cóid chleachtais a eiseoidh na húdaráis inniúlacha atá freagrach as reachtaíocht den chineál sin a chur i bhfeidhm, ó am go ham.
2. Ní chuirfidh cumarsáidí tráchtála le haghaidh foirmle naíonán a chur in iúl, go díreach nó trí impleacht, gur fearr an táirge sin ná beathú cíche agus ba chóir dóibh neamhoiriúnacht an táirge sin do naíonáin níos óige ná sé mhí d'aois a léiriú go soiléir.

Bia HFSS

3. Ní cheadófar ach líon nach mó ná 25% den am fógraíochta díolta, agus fógrán amháin as gach ceithre fhógrán, ar son táirgí agus/nó seirbhísí bia HFSS ó cheann ceann an lae craolacháin.

8.5 Táirgí Cosmaideacha

Comhlíonfaidh cumarsáidí tráchtála do tháirgí cosmaideacha gach reachtaíocht ábhartha Éireannach agus Eorpach.

8.6 Cóireálacha, Táirgí agus Seirbhísí Tanúcháin

Ní bheidh aon tairiscint de chóireáil, táirge nó seirbhís i gcomhair tanúcháin (i.e. laghdú, teorannú nó rialú meáchan) i gcumarsáid tráchtála

- (a) gur dócha go mbeadh droch-thoradh air mar rud ann féin, agus;
- (b) nach bhfuil baint díreach aige le biachlár atá ceaptha i gceart, agus;
- (c) nach ndeireann go soiléir an chaoi a mbainfear amach an tanú.

8.7 Seirbhísí agus Táirgí Airgeadais

1. Cuirfear cumarsáidí tráchtála le haghaidh seirbhísí agus táirgí airgeadais i láthair i dtéarmaí nach bhfuil míthreorach, bíodh sé sin trí áibhéil, easnamh a dhéanamh nó ar aon bhealach eile.
2. Comhlíonfaidh cumarsáidí tráchtála do sheirbhísí agus do tháirgí airgeadais reachtaíocht ábhartha na hÉireann agus na hEorpa agus na rialacha, rialúcháin agus cóid cleachtais a eisíonn na húdaráis inniúlacha atá freagrach as reachtaíocht den chineál sin a chur i bhfeidhm, ó am go ham.

8.8 Seirbhísí gealltóireachta

Tá cumarsáidí tráchtála inghlactha a mbíonn sé mar sprioc acu seirbhísí a chur chun cinn dóibh sin gur mian leo gealltóireacht a dhéanamh.

Tá sé ceadmhach do chumarsáidí tráchtála den chineál sin seoladh soláthróir na seirbhíse agus cur síos fíriciúil ar na seirbhísí ar fáil a bheith iontu ach ní bheidh aon rud iontu a d'fhéadfaí a chur ina leith gur spreagadh é chun gealltóireacht a dhéanamh. Níl faisnéis incheadaithe a thugann mionsonraí maidir le tairiscintí speisialta, lascaí nó aon tairiscintí; spreagadh agus/nó cuireadh cuairt a thabhairt ar aon bhunaíocht gealltóireachta (lena n-áirítear laithreáin ar-líne), tagairtí do na corrlaigh atá ar fáil nó aon tairiscint tionscnaimh eile a bhfuil sé i gceist aici úsáid sheirbhísí den chineál sin a spreagadh

8.9 Seirbhísí Teileachumarsáide ar Ard-Ráta

1. Ní mór do chumarsáidí tráchtála le haghaidh seirbhísí Teileachumarsáide ar ard-ráta na táillí ar fad a bhaineann le rochtain a fháil ar na seirbhísí sin a chur in iúl go soiléir i dtéarmaí nach bhfuil míthreorach, bíodh sé sin trí áibhéil, trí easnamh nó ar aon bhealach eile.
2. Comhlíonfaidh gach cumarsáid tráchtála closamhairc do sheirbhísí Teileachumarsáide ar ard-ráta an reachtaíocht ábhartha Éireannach agus Eorpach agus na rialacha, rialúcháin agus cóid cleachtais a eisíonn na húdaráis inniúlacha atá freagrach as reachtaíocht den chineál sin a chur i bhfeidhm, ó am go ham.

8.10 Mná nó Fir Feasa, Seirbhísí Síceacha, etc.

1. Níl cumarsáidí tráchtála closamhairc do mhná nó fir feasa, seirbhísí síceacha, etc. inghlactha ach amháin nuair atá sé soiléir gur i gcomhair feidhmeanna siamsaíochta amháin atá siad agus go ndéantar an méid sin soiléir sa chumarsáid.
2. Ní cheadaítear éilimh adeir gur féidir ócáidí sa todhchaí a thuar, seachas i dtuairim dhuine.
3. Ní cheadaítear éilimh gur féidir teagmháil a dhéanamh le daoine atá marbh.
4. Ní cheadaítear éilimh a bhaineann le cúrsaí sláinte, leigheasanna, leigheas agus/nó íoc.

9. Cumarsáidí Toirmisce

I dteannta na n-aicmí eile de chumarsáidí tráchtála, tá na cinn a thagann laistigh de ghné aitheanta nó a bhaineann go sonrath leis an méid seo a leanas, neamhinghlactha: -

- Táirgí, cóireálacha nó seirbhísí nach bhfuil ar fáil ach ar oideas leighis.
- Toitíní agus tabac.
- Foirmle do naíonán.
- Fógráin a bhfuil toirmeasc orthu de bhun fho-alt 41(3) den Acht Craolacháin, 2009.²
- Fógráin a bhfuil toirmeasc orthu de bhun fho-alt 41(4) den Acht Craolacháin 2009.³

² Fógráin a cuireann aidhmeanna polaitiúla chun cinn agus fógráin ag a bhfuil baint ar bith acu le h-aignis thionsclaíochta

³ Fógráin atá dírithe ar luaíochta, nó eile, a bhaineann le h-aicme religiúnda nó creidimh, nó le ballraíocht d'eagraíocht religiúndach.

Ba chóir go mbeadh craoltóirí ar an eolas go bhfuil aicmí eile de chumarsáidí tráchtála toirmiscthe nó teoranta nó go gcuireann forálacha reachtúla nó rialacháin sriantaí orthu. Tá treoir maidir leis na forálacha sin san Aguisín agus níor chóir a cheapadh gur treoir uileghabhálach í sin.

Aguisíní

1. Reachtaíocht a Bhaineann

Seo a leanas treoir neamh-iomlán i dtaobh na príomh-reachtaíochta gur féidir léi teorannú nó rialú nó tionchar eile a bheith aici ar chumarsáidí tráchtála in Éirinn. Tugtar é seo mar threoir amháin agus is faoi pháirtithe aonair na forálacha ábhartha reachtúla a d'fhéadfadh a bheith i bhfeidhm i ngach cás, i dteannta aon nuashonruithe, aisghairmeacha nó leasuithe a dhéantar ar an reachtaíocht ábhartha, a chinntiú.

Reachtaíocht Chraolacháin

An tAcht Craolacháin, 1990.

An tAcht um Údarás Craolacháin, 1960.

An tAcht um Údarás Craolacháin (Leasú), 1976.

An tAcht Craolacháin agus Raidió-Theileagrafaíochta, 1988.

An tAcht Craolacháin, 2009

Reachtaíocht Náisiúnta Eile:

Acht anna Uchtála, 1952 go 1998

An tAcht um Leigheasanna Ainmhithe, 1993.

Rialacháin Leigheasanna Ainmhithe (Rialú ar Díol) 1985 - 1991 (I.R. 258/1985, I.R. 244/1991)

Acht um Gheall-Chur, 1931.

An tAcht Cumann Foirgníochta, 1989 mar atá leasaithe ag Acht na bliana 2006

Acht an Bhanc Ceannais agus Údaráis Seirbhísí Airgeadais na hÉireann, 2003 agus 2004

Achtanna an Bhainc Ceannais 1942-1998

Achtanna um Scrúdóireacht Scannán, 1923- 1992.

Achtanna um Chinsireacht Fhoilseachán, 1929-1967.
Rialacháin um Chinsireacht Fhoilseachán 1980 (I.R. 292/1980)
An tAcht um Gháinneáil ar Leanaí agus Pornagrafaíocht Leanaí, 1998
An tAcht um Gháinneáil ar Leanaí agus Pornagrafaíocht Leanaí (leasú), 2004
Achtanna na gCuideachtaí, 1963-2009.
An tAcht um Chreidmheas do Thomhaltóirí, 1995.
An tAcht um Chreidmheas do Thomhaltóirí, 1995 (Alt 28) Rialacháin, 1996. I.R. 245/1996
An tAcht um Chosaint Tomhaltóirí, 2007.

Ordú um Fhaisnéis do Thomhaltóirí (Fógrán i dtaca le Léiriúcháin Ceolchoirme nó Amharclainne), 1997. (I.R. 103/1997)
Ordú um Fhaisnéis do Thomhaltóirí (Fógráin) (Nochtú Leas Gnó), 1984. (I.R. 168/1984)
Ordú um Fhaisnéis do Thomhaltóirí (Aertháillí), 2000. (I.R. 468/2000)
Ordú um Fhaisnéis do Thomhaltóirí (Earraí Ilghnéitheacha) (Marcáil), 1984 (I.R. 178/1984)
An tAcht Cópchirt, 1963.
An tAcht Cópchirt agus Ceart Gaolmhar 2000 agus 2004.
An tAcht um Chomhar Creidmheasa 1997.
An tAcht um Cheartas Coiriúil (Cionta Gadaíochta agus Calaoise), 2001
Achtanna um Chosaint Sonraí, 1988 agus 2003 .

Acht Tora Déiríochta, 1924 go 1947
An tAcht um Chlúmhilleadh 2009
Achtanna Cosanta, 1954 go 2007
An tAcht um Ghníomhaireacht Fostaíochta, 1971.

Rialacháin i leith Gníomhaireachtaí Fostaíochta, 1972 go 1993. (I.R. 27/1971, I.R. 255/1972, S.I 49/1993)

Achtanna um Chomhionannas Fostaíochta 1998 agus 2004

Achtanna um Chearrbhachais agus Crannchuir, 1956 go 1979

An tAcht um Shainmharcáil 1981

Rialacháin Sláinte (Bia i gcomhair Feidhmeanna Cothaitheacha ar leith), 1991. (I.R. 331/1991)

Fruilcheannach agus Díol Creidmheasa (Ordú Fógraíochta), 1961.(I.R. 183/1961)

An tAcht Maoine Tionscail agus Trachtála (Cosaint), 1927 go 1958

An tAcht Taighde Tionscail agus Caighdeán, 1961 agus 1979.

Achtanna Árachais 1909 go 2000

An tAcht um Idirghabhálaithe Infheistíochta, 1995

Achtanna Ceadúnúcháin 1833 go 2004

An tAcht um Chúiteamh d'Infheisteoirí, 1998.

Na Rialacháin um Tháirgí Leighis (Rialú na Fógraíochta) 2007 (I.R. 541/2007)

Na Rialacháin um Ullmhóidí Leighis (Bileoga Lipéadaithe agus Pacáistithe) 1993 – 1999 (I.R. 71/1993, I.R. 440/1994, 187/1999)

Na Rialacháin um Ullmhóidí Leighis (Ceadúnú, Fógraíocht agus Díol) 1984 – 1994 (I.R. 210/1984, I.R. 347/1989, I.R. 70/1993, I.R. 439/1994)

Na Rialacháin um Ullmhóidí Leighis (Oideas agus Rialú Soláthar) 2003 mar atá leasaithe (I.R. 540/2003)

Na Rialacháin um Ullmhóidí Leighis (Ceadúnú agus Díol) 1998 (I.R. 142/1998) agus 2001

Achtanna Marcanna Earraí Ceannaíochta, 1970.

An tAcht Méadreolaíochta 1996

Achtanna Bainne agus Déirithe, 1935, agus 1956

An tAcht um Thrádáil O cáideach, 1979, mar atá leasaithe ag An Acht Corr-Thrádála 1995

Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003

Acht na Radharcmhastóirí 1956 agus 2003

Package Holidays and Travel Trade Act, 1995

Ordú um Phraghsanna agus Táillí (Ráitis cáin-iniatacha) 1973 (I.R. 9/1973)

Achtanna Sláinte Poiblí (Tobac) 2002 go 2009

Achtanna Croise Deirge, 1938 go 1954

An tAcht um Dhíol Earraí agus Soláthar Seirbhísí, 1980

Achtanna Aturnaethe 1954 – 2002 Rialacháin Aturnaetha (Fógraíocht), 2002 (I.R. 518/2002)

Na hAchtanna Aturnaetha 1954-2002.

An tAcht um Stocmhalartáin, 1995

An tAcht um Tháirgí Tabac (Fógraíocht, Coimircíocht Agus Spreagadh Díolachán a Rialú), 1978.

Rialacháin um Tháirgí Tabac (Fógraíocht, Coimircíocht Agus Spreagadh Díolachán a Rialú) 1991-2009 (I.R. 326/1991, I.R. 215/2000, I.R. 243/2009).

Achtanna um Thrácht Cuartaíochta, 1939 go 1970

Achtanna na dTrádmharcanna 1996

Na hAchtanna um Bainc Thaisce Iontaobhas, 1989 agus 2001

An tAcht um Iontaobhais Aonad 1990

Ceartha

An tAcht um Stádas Comhionann 2000 go 2004 – Acht 2000

An tAcht um Chomhionannas 2004

An tAcht fán gCoinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine 2003

An tAcht um Thoirmeasc ar Ghríosú chun Fuatha, 1989

Reachtaíocht Eorpach

Treoir ón gComhairle 2010/13/EU (An Treoir um Sheirbhísí Meán Closamhairc)

I.R. Uimh. 258/2010 (Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Seirbhísí Meán Closamhairc) 2010)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (CE) uimh. 2200/96 mar atá leasaithe ag 2699/2000 agus Rialachain na gComhphobal Eorpach (Torthaí agus Glasraí) 1997 (I.R. 122/1997)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Údarú, Cur ar an margadh, Feidhm agus Rialú

Rialacháin um Thráchtáil Leictreonach (Treoir 2000/31/CE) (I.R. 68/2003)

Rialachain na gComhphobal Eorpach (Sainmhíniú, Tuairisciú agus Tíolacadh Biotáille) 1995 (I.R. 300/1995)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Definition, Description and Presentation of Aromatised Wines, Aromatised Wine-Product Cocktails) 1998 (I.R. 254/1998)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Aicmiú, Pacáistiú agus Lipéadú Lotnaidicídí) 1994 (I.R. 138/1994)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Aicmiú, Pacáistiú agus Lipéadú Táirgí Cosanta Plandaí Agus Táirgí Bithicídeacha) 2001 (I.R. 624/2001)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Co-operation between National Authorities Responsible for the Enforcement of Consumer Protection Laws) 2006 (I.R. 290/2006)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Táirgí Cosmaideacha) 1997–2006 (I.R. 87/1997, I.R. 213/1998, I.R. 150/2000, I.R. 203/2000, I.R. 373/2006)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Distance Marketing) of Consumer Financial Services) Regulations 2004 (I.R. 853/2004)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Distance Marketing) of Consumer Financial Services) (Leasú) 2005 (I.R. 63/2005)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Food Supplement) 2003 (I.R. 539/2003)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Infant Formulae and Follow-on Formulae) 1998 go 2000 (I.R. 243/1998, I.R. 446/2000)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Lipéadú. Tíolacadh agus Fógairt Ábhair Bhia) 2000 agus 2002 (I.R.92/2000, I.R. 483/2002)

Creat- Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Árachas Saoil) 1994 (I.R.360/1994)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Fógraíocht Mhíthreorach) 1988 (I.R.134/1988)

Treoracha maidir le Fógraíocht Mhíthreorach agus Chomparáideach- 84/450/EEC, 97/55/EC, 05/29/EC

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Ainmneacha agus Lipéadú Táirgí Teicstíleacha) 1998 (I.R. 245/1998)

Creat- Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Árachas Neamh-Shaoil) 1994 (I.R. 359/1994)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Riachtanais Praghsanna Táirgí a Thaispeáint) 2002 (I.R. 639/2002)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Iarmhair Lotnaidicídí) (Ábhair Beathúcháin) 1992 (I.R. 40/1992)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Protection of Consumers in Respect of Contracts Made by Means of Distance Communications) 2001(I.R. 207/2001)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Protection of Consumers in Respect of Contracts Made by Means of Distance Communications) (Leasú) 2005 (I.R. 71/2005)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Protection of Geographical Indication and Designations of Origin for Agricultural Products and Foodstuffs) 1995 agus 1999 (I.R. 148/1995) (I.R. 275/1999)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Protection of Geographical Indication and Designations of Origin for Agricultural Products and Foodstuffs) 1995 agus 1999 (I.R. 148/1995, I.R. 275/1999)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Television Broadcasting) Regulations, 1999 (I.R. 313/1999)

Treoracha Eorpacha 89/552/EEC (RI 215/1991) agus 97/36 EC (I.R. 313/1999)

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Undertakings for Collective Investments in Transferable Securities) 2003 (I.R. 211/2003) (mar atá leasaithe)

Rialacháin um Mhí-úsáid Margaidh (Treoir 2003/71/EC) 2005 (I.R. 342/2005)

Rialacháin um Nimheanna (Rialú Iarmhairt i mBia de Bhunús Ainmhíoch) 1985 agus 1986 (I.R. 257/85, I.R. 236/86)

Rialacháin um Réamheolairí (Treoir 1924/71/EC) 2005 (I.R. 324/2005)

Treoir 1924/2006 an Chomhphobail Eorpaigh ar Éilimh i leith Cothú agus Sláinte a Dhéantar maidir le Bia.

2. An tSamhail maidir le Phróifíliú ar Chothaithigh

Do chuspóirí an Chóid seo ba chóir feidhm a bhaint as an tSamhail maidir le Phróifíliú ar Chothaithigh atá forbartha ag an UK Food Standards Agency le measúnú a dhéanamh ar an bhfuil cumarsáid tráchtála ar son táirge nó seirbhís a bhfuil leibhéal ard saille, sóidiam nó siúcra ann agus dá bhrí sin go bhfuil sé faoi réir srianta agus rialúcháin. Tá trí chéim ann le scór foriomlán do bhia nó deoch a ríomh.

i. Ríomh iomlán na bpointí 'A'

Is féidir uasmhéid de dheich pointe a thabhairt do gach cothaitheach.

Iomlán na bpointí 'A' = (pointí le haghaidh fuinnimh) + (pointí le haghaidh saille sáithithe) + (pointí le haghaidh siúcra) + pointí le haghaidh sóidiam). Taispeánann an tábla seo a leanas na pointí a scóráltar, ag braith ar an méid de gach cothaitheach i 100g den bhia nó den deoch.

Leithdháileadh na bpointí do Chothaithigh 'A'

Pointí	Fuinneamh (kJ)	Saill Sháithithe (g)	Iomlán Siúcra (g)	Sóidiam (mg)
0	≤ 335	≤ 1	≤ 4.5	≤ 90
1	>335	>1	>4.5	>90
2	>670	>2	>9	>180
3	>1005	>3	>13.5	>270
4	>1340	>4	>18	>360
5	>1675	>5	>22.5	>450
6	>2010	>6	>27	>540
7	>2345	>7	>31	>630
8	>2680	>8	>36	>720
9	>3015	>9	>40	>810
10	>3350	>10	>45	>900

I gcás go bhfaigheann bia nó deoch áirithe 11 phointe 'A' níos mó ansin ní féidir leis pointí a scóráil le haghaidh próitéine ach amháin má fhaigheann sé scór de chúig phointe le haghaidh torthaí, glasraí agus cnónna.

ii. Ríomh iomlán na bpointí 'C'

Is féidir uasmhéid de chúig phointe a thabhairt do gach cothaitheach/comhábhar bia. Iomlán na bpointí 'C' = (pointí le haghaidh % cion torthaí,glasraí & cnónna) + (pointí le haghaidh gairbhsí [NSP nó AOAC]) + (pointí do phróitéin)

Taispeánann an tábla seo a leanas na pointí a scóráltar, ag braith ar an méid de gach cothaitheach/comhábhar bia i 100g den bhia nó den deoch:-

Leithdháileadh Pointí do Chothaitheach 'C'

(Cion torthaí, glasraí agus cnónna, gairbhseach agus próitéin)

Pointí	Torthaí, Glasraí agus Cnónna (%)	Gairbhseach N&P (g)	Nó Gairbhseach AOAC ⁴ (g)	Proitéin (g)
0	≤40	≤0.7	≤0.9	≤1.6
1	>40	>0.7	>0.9	>1.6
2	>60	>1.4	>1.9	>3.2
3	-	>2.1	>2.8	>4.8
4	-	>2.8	>3.7	>6.4
5	>80	>3.5	>4.7	>8.0

iii. Ríomh an Scór Foriomlán

- Sa chás go bhfaigheann bia scór atá **níos ísle ná 11 pointe 'A'** ansin déantar an scór foriomlán a ríomh mar seo a leanas:

Iomlán na bpointí 'A' (fuinneamh + saill sháithithe + siúcraí + sóidiam) lúide iomlán na bpointí 'C' (torthaí, glasraí agus cnónna + gairbhseach + próitéin)

⁴ Ba chóir ceann de na colúin ina luaitear gairbhseach cothaitheach a roghnú leis an gcaoi ina ndearna an déantóir cion gairbhsí an bhia nó an dí a ríomh a thaispeáint.

- Sa chás go bhfaigheann bia scór de **11 pointe ‘A’ nó níos mó** ach go bhfaigheann sé scór de 5 pointe la haghaidh torthaí, glasraí agus cnónna ansin ríomhtar an scór foriomlán mar seo a leanas:

lomlán na bpointí ‘A’ (fuinneamh + saill sháithithe + siúcraí + sóidiam) lúide iomlán na bpointí ‘C’ (torthaí, glasraí agus cnónna + gairbhseach + próitéin)

- Sa chás go bhfaigheann bia scór de **11 pointe ‘A’ nó níos mó agus scór atá níos ísle ná 5 pointe le haghaidh torthaí, glasraí agus cnónna**, ansin déantar an scór foriomlán a ríomh mar seo a leanas:

lomlán na bpointí ‘A’ (fuinneamh + saill sháithithe + siúcraí + sóidiam) lúide iomlán na bpointí le haghaidh gairbhsí + na pointí le haghaidh torthaí, glasraí agus cnónna (níl sé ceadaithe scór a thabhairt le haghaidh próitéine)

Rangaítear **bia** mar bhia ‘nach bhfuil an-shláintiúil’ sa chás go bhfaigheann sé scór de **4 pointe nó níos mó agus go dtagann sé faoi réir na srianta atá sa Chód.**

Rangaítear **deoch** mar dheoch ‘nach bhfuil an-shláintiúil’ sa chás go bhfaigheann sé scór de **1 pointe nó níos mó agus go dtagann sé faoi réir na srianta atá sa Chód.**

Chun tuilleadh eolais a fháil ar an gcaoi a bhfuil an tsamhail seo le cur i bhfeidhm, féach an treoir atá curtha ar fáil ag an BAI agus atá foilsithe ar www.bai.ie.

Údarás Craolacháin na hÉireann
2-5 Plás Warrington
Baile Átha Cliath 2 Éire

T: +353 (0)1 6441200
F: +353 (0)1 6221299

info@bai.ie
www.bai.ie